

## POSTANOWIENIE

17 maja 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Dariusz Pawłyszcz

na posiedzeniu niejawnym 17 maja 2024 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa M. B. i I. B.

przeciwko Bank S.A. w W.

o zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej Bank S.A. w W.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 20 lipca 2022 r., I ACa 858/21,

**1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**

**2. zasądza od Bank S.A. w W. na rzecz M. B. i I. B. po 2700  
(dwa tysiące siedemset) zł kosztów postępowania kasacyjnego.**

## UZASADNIENIE

Wyrokiem z 29 kwietnia 2021 r., I C 996/20, Sąd Okręgowy w Łodzi zasądził od pozwanego banku na rzecz pierwotnych powodów (kredytobiorców) do ich majątku objętego wspólnością ustawową 1 065 945,49 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie: od 157 893,84 zł od 31 grudnia 2019 r. i od 908 051,65 zł od 16 lipca 2020 r., a w pozostałym zakresie powództwo oddalił.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd drugiej instancji oddalił apelację banku.

Sąd odwoławczy w całości podzielił ocenę Sądu Okręgowego co do abuzywności postanowień umowy kredytu w zakresie klauzul waloryzacyjnych

umowy kredytu hipotecznego. Owe postanowienia umowy kredytu nie zostały przez strony indywidualnie uzgodnione, zaś wprowadzenie do umowy kredytu zawartej na wiele lat mechanizmu działania ryzyka kursowego wymagało szczególnej staranności banku w zakresie wyraźnego wskazania zagrożeń wiążących się z oferowanym kredytem, tak aby konsument miał pełne rozeznanie konsekwencji ekonomicznych zawieranej umowy. Obowiązek udzielenia takich informacji obciążał bank niezależnie od dociekliwości kredytobiorców, ich wykształcenia czy wykonywanej profesji. Sąd Apelacyjny uznał, że postanowienia przewidujące klauzule indeksacyjne kształtują prawa i obowiązki kredytobiorców w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając ich interesy, gdyż bank zastrzegł sobie prawo do jednostronnego regulowania wysokości rat kredytu waloryzowanego kursem franka szwajcarskiego poprzez wyznaczanie w swojej tabeli kursowej kursu sprzedaży franka szwajcarskiego (CGF), nie wskazując w umowie kryteriów czy przesłanek ustalania kursu. Bank miał pełną kontrolę nad wysokością rat spłacanych przez powodów i ustalaniem różnicy pomiędzy ceną kupna i sprzedaży waluty, która stanowiła jego dodatkowy zysk. Następnie Sąd drugiej instancji wyraził zapatrywanie, że co do zasady abuzywność klauzul indeksacyjnych powoduje, iż bez nich umowa kredytu nie może nadal wiązać stron, gdyż nastąpił brak zasadniczych elementów kontraktu. tj. określenia świadczeń stron. Zaznaczył przy tym, że powodowi kredytobiorcy jako podstawę żądania wskazali nieważność umowy oświadczając, iż zdają sobie sprawę ze skutków nieważności umowy. Ponadto trudno uznać, że przesłankowe stwierdzenie nieważności umowy jest niekorzystne dla kredytobiorców, skoro w całości spłacili, a nawet nadpłacili udostępnioną im przez bank sumę kredytu. Stwierdzenie niedozwolonego charakteru postanowień indeksacyjnych skutkowało nieważnością całej umowy kredytu, a przez świadczenia spełnione przez powodów na rzecz banku w wykonaniu umowy podlegały zwrotowi jako świadczenie nienależne.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący bank powołał się na istotne zagadnienie prawne, które ujął w pytaniu: „Czy przy dokonywaniu oceny stosunku prawnego, którego dotyczy zarzut zastosowania niedozwolonych postanowień umownych, tj. art. 385<sup>1</sup> k.c. oraz art. 385<sup>2</sup> k.c.

*w zw. z art. 58 § 1 k.c. oraz art. 189 k.p.c. oraz w zw. z art. 6 ust. 1 oraz art. 7 Dyrektywy 93/13 sąd powinien uwzględnić także podstawowe zasady porządku prawnego w Polsce oraz w Unii Europejskiej, takie jak zasada proporcjonalności, równości oraz pewności prawa?”, a w szczególności „czy orzekając o konsekwencjach uznania postanowień umowy za niedozwolone, Sąd może zastosować sankcję skrajnie korzystną dla konsumenta, ale prowadzącą do naruszenia zasady proporcjonalności, pewności prawa i równości?”.*

**Sąd Najwyższy zważył, co następuje.**

Zagadnieniem prawnym uzasadniającym przyjęcie skargi kasacyjnej jest pytanie, na które – ze względu na niejasność prawa lub sytuację nieprzewidzianą w przepisach – możliwe są różne odpowiedzi (podobnie postanowienie SN z 16 lipca 2021 r., IV CSK 143/21) i jedna z nich prowadziła do możliwości uwzględnienia skargi kasacyjnej.

Uchwałą z 25 kwietnia 2024 r., III CZP 25/22, Sąd Najwyższy w składzie całej Izby Cywilnej uznał, że:

1. Jeżeli postanowienie umowy kredytu indeksowanego odnoszące się do sposobu określania kursu waluty obcej stanowi niedozwolone postanowienie umowne i nie jest wiążące, w obowiązującym stanie prawnym nie można przyjąć, że miejsce tego postanowienia zajmuje inny sposób określenia kursu waluty obcej, wynikający z przepisów prawa lub zwyczajów.

2. W razie niemożliwości ustalenia wiążącego strony kursu waluty obcej w umowie kredytu indeksowanego umowa nie wiąże także w pozostałym zakresie.

Na podstawie art. 87 § 1 u.s.n. uchwała ta ma moc zasady prawnej i na podstawie art. 88 u.s.n. wiązała w niniejszej sprawie. W świetle tej uchwały sam fakt nieuczciwego charakteru przeliczników walutowych przesądza o nieważności umowy kredytu indeksowanego do waluty obcej bez względu, czy sankcja nieważności umowy prowadzi do naruszenia zasady proporcjonalności, pewności prawa i równości wobec prawa.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Najwyższy na podstawie art. 398<sup>9</sup> k.p.c. oddalił wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Na podstawie art. 98 k.p.c. powódkom przysługuje od skarżącego zwrot kosztów sporządzenia odpowiedzi na skargę kasacyjną w wysokości stawki minimalnej określonej w stosowanym odpowiednio § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Min. Sprawiedl. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

[SOP]

[ał]